

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2014,

**kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty,
ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o dani z přidané hodnoty

Čl. I

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 635/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 319/2006 Sb., zákona č. 172/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 302/2008 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 489/2009 Sb., zákona č. 120/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 47/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb. a zákona č. .../2014 Sb., se mění takto:

1. V § 37 odst. 2 se slova „snížené sazby daně“ nahrazují slovy „první snížené sazby daně nebo číslo 10 v případě druhé snížené sazby daně“.

CELEX: 32006L0112

2. V § 47 odst. 1 písm. a) se slovo „nebo“ zrušuje.

3. V § 47 odst. 1 se na začátek písmene b) vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

4. V § 47 odst. 1 se na konci písmene b) tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno c), které zní:

„c) druhá snížená sazba daně ve výši 10 %.“

CELEX: 32006L0112

5. V § 47 odst. 3 větě druhé se za slovo „uplatňuje“ vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

6. V § 47 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „U zboží uvedeného v příloze č. 3a se uplatňuje druhá snížená sazba daně.“.

CELEX: 32006L0112

7. V § 47 odst. 4 větě druhé se za slovo „uplatňuje“ vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

8. V § 47 odstavec 5 zní:

„(5) Při dodání zboží nebo pořízení zboží z jiného členského státu, která obsahují druhy zboží podléhající různým sazbám daně, se uplatní nejvyšší z těchto sazeb, čímž není dotčena možnost uplatnit u každého druhu zboží příslušnou sazbu daně samostatně.“.

CELEX: 32006L0112

9. V § 47 odst. 6 se za slovo „uplatňuje“ vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

10. V § 47 odstavec 7 zní:

„(7) U dovozu zboží, u kterého se uplatňuje paušální celní sazba a který obsahuje druhy zboží, jež podléhají různým sazbám daně, zařazené do různých podpoložek celního sazebníku, se uplatní nejvyšší z těchto sazeb.“.

CELEX: 32006L0112

11. V § 47a se slovo „nebo“ nahrazuje slovy „, první nebo druhé“.

CELEX: 32006L0112

12. V nadpisu § 48 se slovo „Sazby“ nahrazuje slovem „Sazba“.

CELEX: 32006L0112

13. V § 48 odst. 1 se za slova „se uplatní“ vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

14. V § 48 odst. 1 se za slova „uplatní se“ vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

15. V nadpisu § 48a se slovo „Sazby“ nahrazuje slovem „Sazba“.

CELEX: 32006L0112

16. V § 48a odst. 1 větě první se za slovo „uplatní“ vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

17. V § 48a odst. 1 větě druhé se slovo „Snížená“ nahrazuje slovy „První snížená“.

CELEX: 32006L0112

18. V § 48a odst. 2 se za slovo „uplatní“ vkládá slovo „první“.

CELEX: 32006L0112

19. V § 84 odst. 4 písm. d) se slova „číselným kódem Harmonizovaného systému“ nahrazují slovy „kódem nomenklatury celního sazebníku“.

20. V § 90 odst. 5 se na konci písmene b) čárka nahrazuje tečkou a písmeno c) se zrušuje.

21. V § 90 odst. 11 se na konci písmene b) čárka nahrazuje tečkou a písmeno c) se zrušuje.

22. V § 110 písm. a) se slova „ze základní do snížené sazby daně a naopak“ nahrazují slovy „mezi sazbami daně“.

23. V nadpisu přílohy č. 2 se slova „snížené sazbě“ nahrazují slovy „první snížené sazbě daně“.

CELEX: 32006L0112

24. V příloze č. 2 se slovo „Snížené“ nahrazuje slovy „První snížené“.

CELEX: 32006L0112

25. V nadpisu přílohy č. 3 se slova „snížené sazbě“ nahrazují slovy „první snížené sazbě daně“.

CELEX: 32006L0112

26. V příloze č. 3 se slova „Číselný kód Harmonizovaného systému popisu číselného označování zboží“ nahrazují slovy „Kód nomenklatury celního sazebníku“.

27. V příloze č. 3 se na konci textu položky 01-05, 07-23, 25 doplňují slova „a zboží číselných kódů 0402, 0404, 1901, 2106, které je zahrnuto v příloze č. 3a“.

CELEX: 32006L0112

28. V příloze č. 3 se za číslo „61“ vkládá čárka.

29. V příloze č. 3 položce 28-30, 40, 48, 56, 61, 62 se slovo „používané“ nahrazuje slovem „určené“.

CELEX: 32006L0112

30. V příloze č. 3 se na konci položky 28-30, 40, 48, 56, 61, 62 doplňuje věta „Mimo zboží zařazeného do číselných kódů 2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004, 3006, které je zahrnuto v příloze č. 3a.“.

CELEX: 32006L0112

31. V příloze č. 3 položce 49 se slova „, kde reklama nepřesahuje 50 % plochy“ zrušují.

CELEX: 32006L0112

32. V příloze 3 položce 49 se slova „, kromě tiskovin plně nebo podstatně určených k reklamě“ nahrazují slovy „; kde reklama nepřesahuje 50 % plochy.“.

CELEX: 32006L0112

33. V příloze č. 3 se na konci položky 49 doplňuje věta „Mimo tiskovin plně nebo podstatně určených k reklamě a mimo zboží zařazeného do číselných kódů 4901, 4903, 4904, které je zahrnuto v příloze č. 3a.“.

CELEX: 32006L0112

34. V příloze č. 3 se slova „Číselným kódem Harmonizovaného systému se rozumí číselný kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku ve znění platném k 1. lednu 2007.“ nahrazují slovy „Kódem nomenklatury celního sazebníku se rozumí kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku v platném znění⁷²⁾.“.

Poznámka pod čarou č. 72 zní:

„⁷²⁾ Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění.“.

35. V příloze č. 3 se slovo „Snížené“ nahrazuje slovy „První snížené“.

CELEX: 32006L0112

36. V příloze č. 3 se slova „číselnému kódu Harmonizovaného systému“ nahrazují slovy „kódu nomenklatury celního sazebníku“.

37. Na konci přílohy č. 3 se doplňuje věta „Reklamou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí reklama podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.“.

CELEX: 32006L0112

38. Za přílohu č. 3 se vkládá nová příloha č. 3a, která zní:

„Příloha č. 3a k zákonu č. 235/2004 Sb.

Seznam zboží podléhajícího druhé snížené sazbě daně

<u>Kód nomenklatury celního sazebníku</u>	<u>Název zboží</u>
<u>0402, 0404, 1901, 2106</u>	<u>- Počáteční a pokračovací kojenecká výživa a potraviny pro malé děti.</u>
<u>2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004, 3006</u>	<u>- Radiofarmaka, očkovací látky, léky, kontrastní prostředky pro rentgenová vyšetření, diagnostické reagensy určené k podávání pacientům, chemické antikoncepční přípravky na hormonální základě - určené pro zdravotní služby, prevenci nemocí a léčbu pro humánní lékařské účely.</u>
<u>4901, 4903, 4904</u>	<u>- Tištěné knihy, obrázkové knihy pro děti; hudebniny, tištěné nebo ručně psané, též vázané nebo ilustrované.</u>
	<u>Mimo zboží, kde reklama přesahuje 50% plochy.</u>

Kódem nomenklatury celního sazebníku se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí číselný kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku v platném znění⁽⁷²⁾.

Druhé snížené sazbě daně podléhá zboží, které odpovídá současně kódu nomenklatury celního sazebníku a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy.

Počáteční a pokračovací kojeneckou výživou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí potraviny definované v článku 2 odst. 2 písm. c) a d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013, o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nařízení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009. Potravinami pro malé děti se rozumí potraviny definované v článku 2 odst. 2 písm. f) nařízení (EU) č. 609/2013.

Tištěnou knihou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí též knihy reprodukováné kopírovacím strojem, pod kontrolou zařízení pro automatizované zpracování dat, ražením, fotografováním, fotokopírováním, termokopírováním nebo psáním na psacím stroji.

Obrázkovou knihou pro děti se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí kniha pro děti, ve které je hlavní náplní ilustrace a text má podružný význam.

Reklamou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí reklama podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb.,

o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.“.

CELEX: 32006L0112

39. V příloze č. 4 a č. 5 se slova „Číselný kód Harmonizovaného systému popisu číselného označování zboží“ nahrazují slovy „Kód nomenklatury celního sazebníku“.
40. V příloze č. 5 se slova „Číselným kódem Harmonizovaného systému se rozumí číselný kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku ve znění platném k 1. lednu 2010.“ nahrazují slovy „Kódem nomenklatury celního sazebníku se rozumí kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku v platném znění⁷²⁾“.
41. V příloze č. 5 se slova „číselným kódem Harmonizovaného systému“ nahrazují slovy „kódem nomenklatury celního sazebníku“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Pro daňové povinnosti u daně z přidané hodnoty za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, se použije zákon č. 235/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 370/2011 Sb.

Čl. III

Zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění zákona č. 456/2011 Sb., zákona č. 295/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb. a zákona č. 502/2012 Sb., se mění takto:

1. V části první čl. I se body 2, 5, 13 až 15, 32 až 36 a 40 až 42 zrušují.
2. V části první čl. II se body 2, 4, 5, 7 a 8 zrušují.
3. V části šesté čl. X se slova „s výjimkou ustanovení čl. I bodů 2 až 5, 8, 13 až 15, 30 až 37 a 40 až 42, čl. II bodů 2, 4, 5, 7 a 8, čl. VI bodů 2 a 4 a čl. VII bodu 2, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2016“ zrušují.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 295/2012 Sb.

Čl. IV

V části třetí čl. IV zákona č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, se bod 1 zrušuje.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů

Čl. V

Zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů, ve znění zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb. a zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., se mění takto:

1. Část dvanáctá se zrušuje.
2. V části třinácté čl. XX se bod 1 zrušuje.

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Daň z přidané hodnoty patří bezpochyby k významným nástrojům veřejných financí po celém světě. Tato nepřímá univerzální daň tvoří jeden ze základních pilířů daňové soustavy, a to zejména díky výnosům z ní plynoucích do veřejných rozpočtů. Její důležitost podtrhává i vysoká harmonizace této daně na úrovni Evropské unie.

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“), který je účinný od 1. května 2004 a byl v průběhu své existence několikrát novelizován.

Oblast daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) je v rámci Evropské unie výrazně harmonizována, proto celá řada ustanovení zákona o DPH nachází svůj předobraz v unijní legislativě, která je pro členské státy Evropské unie závazná. V současné době je základním předpisem pro oblast DPH směrnice 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“).

DPH je příjmem veřejných rozpočtů. Těmito rozpočty jsou státní rozpočet, rozpočty krajů a rozpočty obcí. Příjmy státního rozpočtu upravuje § 6 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Příjmy rozpočtů obcí a krajů upravuje § 7 a 8 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Současná právní úprava nemá dopad ve vztahu k zákazu diskriminace.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Navrhované změny mají za cíl:

a) plnění některých závazků vyplývajících z Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017 podepsané ze dne 13. ledna 2014

S ohledem na Koaliční smlouvu se navrhuje zavedení druhé snížené sazby daně ve výši 10% a to z důvodu vytvoření předpokladů pro snížení cen vybraných výrobků. Nadále zůstává základní sazba daně ve výši 21% a první snížená sazba daně ve výši 15%.

Vzhledem k prioritě vlády zakotvené v Koaliční smlouvě, kterou je snížení sazby daně z přidané hodnoty na vybrané zboží, se také navrhuje zrušit sjednocení sazeb daně z přidané hodnoty (17,5%), které by podle dosud platné právní úpravy mělo být platné od 1. 1. 2016.

b) dílčí změny v návaznosti na zavedení druhé snížené sazby daně

Především jde o konsolidaci právních předpisů ČR a EU týkající se číselného kódu v ustanoveních § 84, přílohy č. 3, č. 4 a č. 5 k zákonu o DPH. Doposud používaný číselný kód Harmonizovaného systému (dále jen „HS“) v přílohách č. 3, č. 4 a č. 5 je nahrazen kódem Nomenklatury celního sazebníku (dále jen „NCS“).

Dále pak legislativně technické úpravy v souvislosti se zavedením druhé snížené sazby daně v ustanoveních § 47 odst. 5 a 7 a § 90.

2.1. Vysvětlení systematiky navrženého zákona

Návrh zákona je rozdělen do celkem pěti částí.

V části první je uvedena novela zákona o DPH obsahující převážnou část navrhovaných změn s předpokládanou účinností od 1. ledna 2015. Jde o zavedení druhé snížené sazby daně, a dále jde o dílčí změny v návaznosti na konsolidaci právních předpisů ČR a EU týkající se číselného kódu pro zboží a řadu legislativně technických změn, včetně použití nového pojmu NCS.

V části druhé, třetí a čtvrté navrhované právní úpravy jde o zrušení jednotné sazby daně 17,5% (dosud platné s účinností od 1. ledna 2016 podle zákona č. 500/2012 Sb.) a souvisejících legislativních úprav. V návaznosti na zrušení jednotné sazby daně se také ruší související ustanovení v zákoně č. 500/2012 Sb. (v části čtvrté), v zákoně č. 370/2011 Sb. (v části druhé) a v zákoně č. 295/2012 Sb. (v části třetí).

V závěrečné části páté je uvedena účinnost návrhu zákona od 1. ledna 2015.

Jednotlivé změny jsou podrobně odůvodněny ve zvláštní části důvodové zprávy.

2.2. Hlavními změnami zákona o DPH, které jsou obsahem části první navrhované právní úpravy, jsou:

a) Zavedení druhé snížené sazby daně z přidané hodnoty

Na základě Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017 podepsané ze dne 13. ledna 2014 se navrhuje zavedení dvou snížených sazeb daně, a to v § 47 zákona o DPH jednak první sníženou sazbu daně (dosavadní snížená sazba daně ve výši 15%) a dále druhou sníženou sazbu daně, tj. novou sníženou sazbu daně ve výši 10%. S ohledem na záměry vlády promítnuté do Koaliční smlouvy a do Programového prohlášení vlády se navrhuje nová příloha č. 3a k zákonu o DPH, která obsahuje seznam zboží podléhajícího druhé snížené sazbě (10%) s tím, že je upravena také dosavadní příloha č. 3 k zákonu o DPH obsahující seznam zboží podléhajícího první snížené sazbě (15%). Nová příloha č. 3a obsahuje seznam tří položek vybraného zboží (nezbytně nutná dětská výživa= nenahraditelná dětská výživa, léky a knihy), který vychází z programu vlády a který si klade za cíl vytvořit předpoklady pro snížení cen zboží a také mimo jiné podpořit rodiny s dětmi.

Položky vybraného zboží

Do položky nezbytně nutná dětská výživa lze zařadit pouze takovou výživu, která odpovídá nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2016/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/Es a nařízení komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009. Konkrétně se jedná o Kapitulu 1, čl. 1 odst. a) až c), přičemž tyto kategorie jsou upraveny i ve vyhlášce č. 54/2004 Sb., ze dne 30. ledna 2004, o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití (dále jen „vyhláška“), kdy se jedná o potraviny určené

pro počáteční a pokračovací kojeneckou výživu a výživu malých dětí podle § 4 odst. 1 písm. c) a d) a odst. 2 písm. a) až d) vyhlášky.“

Kategorie dětských výrobků je nyní v rámci Evropské unie již právně řízená nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 (dále jen „nařízení“), které je platné a částečně účinné a má přímou závaznost pro všechny státy EU.

Nařízení podle č. 15 uvádí: „Pro určité skupiny obyvatel je omezený počet kategorií potravin jediným nebo částečným zdrojem výživy. Tyto kategorie potravin jsou nezbytně nutné pro regulaci určitých stavů nebo jsou zásadní pro splnění výživových požadavků určitých jednoznačně vymezených zranitelných skupin obyvatel. K těmto kategoriím potravin patří počáteční a pokračovací kojenecká výživa, obilné příkrmy a potraviny pro malé děti a potraviny pro zvláštní lékařské účely.“

Na základě výše uvedeného nařízení je nevhodné, a i zavádějící, označovat tento druh výživy za „nenahraditelnou dětskou výživu“ jelikož za nenahraditelné se z odborného hlediska považuje pouze mateřské mléko. Aby nedocházelo k zmatečnému výkladu pojmů a tříštění terminologie používá se v celém materiálu důvodové zprávy místo pojmu „nenahraditelná dětská výživa“ pojem „nezbytně nutná dětská výživa“.

Zavedením druhé snížené sazby DPH pro nezbytně nutnou dětskou výživu chtějí koaliční partneři především podpořit rodiny s dětmi. Rodiny s dětmi představují skupinu ještě více ohroženou chudobou než jiná významná ohrožená skupina, kterou představují důchodci. Zatímco čistý příjem bezdětného zaměstnance s prostřední (mediánovou) mzdou je podstatně vyšší než prostřední (mediánový) starobní důchod, rodina zaměstnanců s mediánovou hrubou mzdou se při dvou dětech dostane s příjmem na osobu významně pod úroveň důchodců s mediánovým starobním důchodem a po dobu pobírání rodičovského příspěvku je příjem na osobu významně pod úroveň mediánového starobního důchodu již při prvním dítěti. Porovnání čistých měsíčních příjmů na jednotlivé domácnosti je zpracováno v tabulce č. 1.

Čistý měsíční příjem v Kč (medián hrubé mzdy za rok 2012 činí 21 800 Kč)		
rodiny	na osobu	Typ domácnosti se dvěma dospělými
34 180	17 090	bez dětí
27 877	9 292	s jedním dítětem, jeden pobírá rodičovský příspěvek
35 297	11 766	s jedním dítětem, oba jsou v zaměstnání
28 994	7 249	se dvěma dětmi, jeden pobírá rodičovský příspěvek
36 414	9 104	se dvěma dětmi, oba jsou v zaměstnání
21 400	10 700	důchodci - medián starobního důchodu za rok 2012

Tabulka č. 1: Porovnání domácností s mediánovou hrubou mzdou za r. 2012
(zdroj údajů – ISPV a ČSSZ)

Tímto návrhem dojde k rozdělení dosavadní položky „Potraviny včetně nápojů atd.“ (dosavadní příloha č. 3) na výživu pro kojence a malé děti ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na větší část položek potravin v první snížené sazbě daně (15%). Do druhé snížené sazby daně (10 %) tak nelze zařadit např. ovesné kaše, ovocné, zeleninové, ale i jiné přesnídávky.

Jednotlivé podíly výdajů na vybrané zboží podle nové přílohy č. 3a k zákonu o DPH, kde je uvedeno zboží, na které lze uplatnit druhou sníženou sazbu daně (10%), jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Zde jsou uvedeny odhady provedené ČSÚ, tj. podíly výdajů na určité skupiny produktů (navržené do druhé snížené sazby 10 %):

Podíl výdajů na určité skupiny produktů (ve snížené sazbě):

Léky

CPA 21 Základní farmaceutické výrobky a přípravky	100%
Výdaje za vybranou skupinu léků (HS 3002, 3003, 3004, 3006)	96,21%

Knihy

CPA 58 Vydavatelské služby	100%
Výdaje za vydavatelské služby (HS 4901, 4903, 4904)	32,57%

Dětská výživa

CPA 10 Potravinářské výrobky	100%
Výdaje za vybranou dětskou výživou (HS 0402, 0404, 1901, 2106)	0,71%

Tabulka č. 2: Podíl výdajů na určité skupiny produktů (zdroj údajů - ČSÚ)

Propočet podílů byl stanoven na základě údajů z tabulek dodávek a užití v třímístné klasifikaci CZ-NACE a CZ-CPA z podrobného šetření rodinných účtů v klasifikaci COICOP a z vybraných konkrétních položek spotřebního koše.

Položka dětské pleny v tomto návrhu není řešena a to z důvodu rizika opětovného zahájení řízení pro porušení Smlouvy. Podle názoru Komise směrnice o DPH neumožňuje všem členským státům aplikovat snížené sazby DPH na dětské pleny, což jednoznačně vyplývá z doposud zahájených řízení č. 2005/2105 pro porušení Smlouvy. Vůči České republice bylo toto řízení zahájeno ze strany Komise z důvodu dřívější aplikace snížených sazeb na dětské pleny v červenci 2006. Řízení v této věci bylo vůči České republice zastaveno po novelizaci zákona o DPH zákonem č. 500/2012 Sb., kdy s účinností od 1. ledna 2013 byly dětské pleny vyjmuty ze snížené sazby daně (tehdy 14%) a byly přeřazeny tak do základní sazby daně (21%).

U položky léky podle nové přílohy č. 3a bude možné uplatnit druhou sníženou sazbu daně u kódu NCS 2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004 a 3006. Dojde tak k rozdělení dosavadní položky „Farmaceutických výrobků“ (dosavadní příloha č. 3) na očkovací látky, léky, chemické antikoncepční přípravky na hormonálním základě (dále jen „léky“) ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na farmaceutické výrobky v první snížené sazbě (15%). Veterinární léčiva zůstávají v základní sazbě daně (21%).

Položku knihy bude možné nově zařadit do druhé snížené sazby daně (10%) podle NCS 4901, 4903, 4904. Tímto vymezení dojde k rozdělení dosavadní položky „Knihy, brožury, letáky, prospekty, noviny a časopisy atd.“ (dosavadní příloha č. 3) na zboží v první snížené sazbě daně (15%) a na knihy, obrázkové knihy pro děti a hudebniny ve druhé snížené sazbě daně (10%). Do druhé snížené sazby daně lze zařadit pouze takové knihy, které odpovídají vymezení HS a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy a současně u nich nesmí podíl plochy reklamy překročit 50%. Do druhé snížené sazby daně (10%) tedy nebudou zařazeny noviny, časopisy, omalovánky, kartografické výrobky atd. a rovněž knihy, obrázkové knihy a hudebniny, které mají více, jak 50% podíl reklamy a zůstávají proto i nadále v základní sazbě daně (21%).

Položku nenahraditelná dětská výživa (tak jak uvádí Koaliční smlouva) představuje správně pojem „nezbytně nutná dětská výživa“, podle nové přílohy č. 3a znamená zboží zařazené do NCS 0402, 0404, 1901, 2106 a je jí výživa pro kojence, tj. děti do ukončeného dvanáctého měsíce věku a malé děti, tj. děti od ukončeného jednoho roku do ukončeného třetího roku věku.

Sazby daně

Pokud jde o uplatnění daně z přidané hodnoty, je po vstupu České republiky do Evropské unie z důvodu vysoké harmonizace pravidel možnost aplikace snížených sazeb daně omezená. Snížené sazby DPH jsou členské státy oprávněny uplatňovat pouze v případech, které výslovně stanoví směrnice o DPH. Podle Čl. 98 směrnice o DPH mohou členské státy uplatnit jednu nebo dvě snížené sazby s tím, že sazby nesmějí být nižší než 5 %. Návrh na zavedení druhé snížené sazby DPH ve výši 10 % je tedy v souladu se směrnicí o DPH. Pokud by Česká republika postupovala odlišně od těchto předpisů a pravidel, např. pokud by použila sníženou sazbu daně u zboží a služeb odlišně od směrnice o DPH, vystavuje se nebezpečí zahájení řízení pro porušení Smlouvy o fungování EU včetně možnosti podání žaloby u Soudního dvora EU a navazujících sankcí.

Níže uvedená tabulka č. 3 uvádí vývoj sazeb daně v ČR.

DPH	Snížená sazba	Základní sazba	Zákon č.
od 1. 1. 1993	5%	23%	588/1992 Sb.
od 1. 1. 1995	5%	22%	258/1994 Sb.
od 1. 1. 2004	5%	19%	235/2004 Sb.
od 1. 1. 2008	9%	19%	261/2007 Sb.
od 1. 1. 2010	10%	20%	362/2009 Sb.
od 1. 1. 2012	14%	20%	370/2011 Sb.
od 1. 1. 2013	15%	21%	500/2012 Sb.
od 1. 1. 2015	10%, 15%	21%	Předložená novela
od 1. 1. 2016		17,5%	500/2012 Sb. Předložený návrh zákona tuto jednotnou sazbu DPH ruší.

Tabulka č. 3: Vývoj sazeb daně v ČR

b) Zavedení nového pojmu „Nomenklatury celního sazebníku“

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU. V návrhu byla provedena úprava dosud používané terminologie týkající se oblasti sazebního zařazení zboží. HS popisu a číselného označování zboží resp. jeho číselné kódy, které se doposud v zákoně o DPH používaly, mají své pokračování v „kombinované nomenklatuře“ Společného celního sazebníku Evropské unie; tzv. kombinovaná nomenklatura, vychází z nomenklatury HS a jeho hierarchii dále doplňuje o dvoumístné číselné kódy, tzv. podpoložky KN (8místné kódy).

Nomenklatura KN byla zavedena článkem 1 nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

Kombinovaná nomenklatura je uvedena v příloze I uvedeného nařízení Rady a každoročně dochází k jejím změnám podle potřeb mezinárodního obchodu, statistiky a obchodní politiky. V souladu s článkem 12 nařízení Rady přijme Komise každoročně nařízením úplnou verzi KN, jakož i odpovídající celní sazby společného celního sazebníku vyplývající z opatření přijatých Radou nebo Komisí. Toto nařízení se vyhlásí v Úředním věstníku Evropské unie nejpozději 31. října a použije se od 1. ledna následujícího roku.

Příloha I uvedeného nařízení lze vyhledat na stránkách Českého statistického úřadu.

Výsledkem této úpravy je, že doposud používaný číselný popis přílohy č. 3, č. 4 a č. 5 kódem HS je nahrazen kódem NCS.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Hlavním důvodem pro zpracování a předložení této novely zákona o DPH je především plnění Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017 podepsané ze dne 13. ledna 2014

S ohledem na Koaliční smlouvu se navrhuje zavedení druhé snížené sazby daně (10%) a to z důvodu vytvoření předpokladu pro snížení cen léků, knih a nezbytně nutné dětské výživy.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem

Základní meze pro uplatňování daňových zákonů stanoví Ústava České republiky (dále jen „Ústava“) a Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy slouží státní moc všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Dle čl. 2 odst. 2 Listiny lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod (čl. 4 odst. 1 Listiny). K tomu se v daňové oblasti uplatní ještě ustanovení čl. 11 odst. 5 Listiny, které stanovuje, že daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.

Přezkumu ústavnosti zákonné úpravy daní, poplatků nebo jiných obdobných zákonem stanovených povinných dávek (v tom rámci i zákonem stanoveného povinného pojištění), jakož i peněžitých sankcí, se Ústavní soud věnoval již mnohokrát, např. v nálezech sp. zn. Pl. ÚS 3/02, Pl. ÚS 12/03 či Pl. ÚS 7/03 (sv. 34, s. 184, č. 512/2004 Sb.). Z této judikatury vyplývá, že:

1. Z ústavního principu dělby moci (čl. 2 odst. 1 Ústavy), jakož i z ústavního vymezení zákonodárné moci (čl. 15 odst. 1 Ústavy), plyne pro zákonodárce široký prostor pro rozhodování o předmětu, míře a rozsahu daní, poplatků a peněžitých sankcí. Zákonodárce přitom nese za důsledky tohoto rozhodování politickou odpovědnost.
2. Ústavní přezkum daní, poplatků a peněžitých sankcí zahrnuje posouzení z pohledu dodržení kautel plynoucích z ústavního principu rovnosti, a to jak neakcesorické (čl. 1 Listiny), tj. plynoucí z požadavku vyloučení svévole při odlišování subjektů a práv, tak i akcesorické v rozsahu vymezeném v čl. 3 odst. 1 Listiny. K principu rovnosti Ústavní soud ve své konstantní judikatuře uvádí, že se nejedná o kategorii absolutní, nýbrž relativní (srov. Pl. ÚS 22/92).
3. Je-li předmětem posouzení ústavnost akcesorické nerovnosti vzhledem k vyloučení majetkové diskriminace, případně toliko posouzení skutečnosti nepředstavuje-li DPH, poplatek nebo jiná peněžitá sankce případný zásah do práva vlastnického (čl. 11 Listiny), je takový přezkum omezen na případy, v nichž hranice veřejnoprávního povinného peněžitého plnění jednotlivce státu, vůči majetkovému substrátu jednotlivce, nabývá škrtícího (rdousícího) působení. Jinými slovy k škrtícímu (rdousícímu) působení dochází, má-li posuzovaná DPH, poplatek nebo peněžitá sankce ve svých důsledcích konfiskační dopady ve vztahu k majetkové podstatě jednotlivce.

V případě navrhované právní úpravy jsou splněna výše uvedená ústavní hlediska pro ukládání povinných peněžitých plnění plynoucích do veřejných rozpočtů, neboť

1. zákonodárce využívá širokého prostoru pro rozhodování o míře a rozsahu daně z přidané hodnoty,
2. z hlediska neakcesorické a akcesorické rovnosti nedochází ke svévolnému odlišování daňových subjektů, neboť okruh navrhovaných změn nečiní rozdíly mezi subjekty, na něž se vztahuje,
3. z hlediska vyloučení majetkové diskriminace, resp. z hlediska posouzení skutečnosti, nepředstavuje-li DPH případný zásah do práva vlastnického, se nejedná o případ, kdy je možné hovořit vůči majetkovému substrátu jednotlivce o škrtícím (rdousícím) působení či o konfiskačních dopadech na jednotlivce.

Navrhovaná právní úprava je tak z výše uvedených hledisek plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky, a to i s judikaturou Ústavního soudu vztahující se k této problematice.

5. Zhodnocení souladu slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Navrhovaná úprava zákona daně z přidané hodnoty je plně slučitelná s právními akty Evropské unie, s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Na oblast daně z přidané hodnoty se nevztahují zvláštní mezinárodní smlouvy, které jsou součástí právního řádu. Navržená právní úprava s nimi tedy není v rozporu.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

a) Plnění Koaliční smlouvy

S ohledem na Koaliční smlouvu se navrhuje zavedení druhé snížené sazby daně (10%) pro léky, knihy a nezbytně nutnou dětskou výživu, a to z důvodu vytvoření předpokladu pro snížení cen těchto druhů zboží pro konečného spotřebitele.

Akruální dopady zavedení 10% sazby DPH (v mil. Kč) v roce 2015

	VR	SR	MR
Dětská výživa	-100	-71	-29
Léky	-3800	-2710	-1090
Knihy	-250	-178	-72
Celkem	-4150	-2959	-1191

Peněžní dopady zavedení 10% sazby DPH (v mil. Kč) v roce 2015

	VR	SR	MR
Dětská výživa	-80	-57	-23
Léky	-3040	-2168	-872
Knihy	-200	-142	-58
Celkem	-3320	-2367	-953

Tabulka č. 4: Přehled rozpočtových dopadů

(VR - veřejné rozpočty – vymezeno jako vládní sektor v metodice ESA 95, SR - státní rozpočet, MR - rozpočty obcí a krajů)

Výše uvedené rozpočtové negativní dopady (viz tabulka č. 4) jsou kalkulovány jako rozdíl mezi inkasem/výnosem snížené sazby DPH ve výši 15% a navrhovanou sníženou sazbou DPH ve výši 10% (pouze na taxativně uvedené položky jako jsou knihy, léky a dětská výživa). Rozpočtové dopady jsou uvedeny v rozdělení na veřejné rozpočty (VR), část připadající na státní rozpočet (SR) a rozpočty obcí a krajů (municipalit, MR) a respektují tak platné rozpočtové určení daní pro rok 2015. Uvedené dopady reprezentují pouze změnu příjmové strany rozpočtů (změnu pouze daňových příjmů/výnosů). Propočtení vychází z předpokladu, že nově zavedená sazba bude účinná od 1. ledna 2015. Rozpočtové dopady byly stanoveny na základě dat z národních účtů pro výpočet tzv. Vlastního zdroje z DPH, údajů z daňových přiznání k DPH a makroekonomické predikce Ministerstva financí (duben 2014) na Rozpočtové dopady byly stanoveny na základě dat z národních účtů pro výpočet tzv. Vlastního zdroje z DPH, údajů z Českého statistického úřadu (viz tabulka č. 2), údajů z daňových přiznání k DPH a makroekonomické predikce Ministerstva financí (duben 2014).

První tabulka uvádí akruální rozpočtové dopady a druhá tabulka ilustruje peněžní rozpočtové dopady, kde je zohledněna i splatnost daně (na základě splatnosti daně dochází k časovému posunu, kdy je účinná sazba daně subjekty odvedena správci daně až s určitým zpožděním).

b) Změna právního řádu ČR, zaměřená na dosažení cíle a účelu směrnice o DPH

V důsledku schválení novely dojde ke změnám v oblasti sazeb daně, které jsou v souladu s příslušnými ustanoveními směrnice o DPH.

Předpokládáme pozitivní dopad na inkaso - viz výše.

Navrhovaná právní úprava nemá přímý vliv na národnostní menšiny ani životní prostředí.

8. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje

Název návrhu zákona: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo financí	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte Část první až pátá 1. ledna 2015
Implementace práva EU: Vyberte Ano / Ne; (pokud zvolíte Ano): - uveďte termín stanovený pro implementaci: - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU?: Vyberte Ano / Ne	
2. Cíl návrhu zákona: Plnění Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017 podepsané ze dne 13. ledna 2014 v oblasti sazeb DPH.	
3. Agregované dopady návrhu zákona Plnění Koaliční smlouvy - návrhem zákona se mění počet sazeb daně ze dvou na tři.	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Vyberte Ano/Ne	
Pokud ano, specifikujte. Zavedením druhé snížené sazby daně (10%) bude mít celkový peněžní rozpočtový dopad na příjmy veřejného rozpočtu – 3 320 mil. Kč, tj. na státní rozpočet 2 367 mil. Kč a na místní rozpočet 953 mil. Kč. Skutečné údaje budou známy až postupem času, a to podle toho zda dodavatelé promítnou změnu sazeb daně v cenách léků, knih a nezbytně nutné dětské výživy.	
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: Vyberte Ano / Ne	
Pokud ano, specifikujte. Zavedení druhé snížené sazby daně (10%) se dotkne plátců daně v podobě zvýšení administrativní zátěže a nákladů na softwarové vybavení v této souvislosti.	

3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Vyberte Ano/Ne
Pokud ano, specifikujte. Pokud jsou obce a kraje plátcí daně, budou na ně dopady stejné, jako na podnikatele viz bod 3.2. Zavedení druhé snížené sazby daně bude mít také negativní dopad na příjmy obcí a krajů v důsledku toho, že DPH je sdílenou daní. Výše negativního rozpočtového dopadu na obce a kraje je závislá na rozpočtovém určení daní (viz tabulka rozpočtových dopadů v kapitole 7.).
3.4 Sociální dopady: Vyberte Ano / Ne
Pokud ano, specifikujte. Snížením sazeb DPH u vybraných výrobků by mohlo dojít maximálně ke snížení výdajů obyvatelstva u léků v částce 3040 mil. Kč, na knihy v částce 200 mil. Kč a na nezbytně nutnou dětskou výživu 80 mil. Kč.
3.5 Dopady na životní prostředí: Vyberte Ano/ Ne
Pokud ano, specifikujte.

8.1. Důvod předložení a cíle:

8.1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

8.1.2 Definice problému

a) Zavedení dvou snížených sazeb daně z přidané hodnoty

Na základě Koaliční smlouvy se navrhuje zavedení dvou snížených sazeb daně. S ohledem na záměry vlády promítnuté do Koaliční smlouvy, se navrhuje ponechat jako první sníženou sazbu daně dosavadní sníženou sazbu ve výši 15% a nově se navrhuje zavést druhou sazbu daně ve výši 10%, která bude platit pro zboží uvedené v nové příloze č. 3a. V této nové příloze č. 3a k zákonu o DPH bude uveden seznam zboží podléhajícího druhé snížené sazbě (10%), tj. dětská výživa, léky a knihy. V upravené dosavadní příloze č. 3 k zákonu o DPH bude uveden seznam zboží podléhajícího první snížené sazbě (15%).

Dále vzhledem k prioritě vlády zakotvené v Koaliční smlouvě, kterou je snížení sazby daně z přidané hodnoty na vybrané zboží, se také navrhuje zrušit sjednocení sazeb daně z přidané hodnoty (17,5%) tak, aby toto snížení již nebylo od roku 2016 účinné.

b) Zavedení nového pojmu „Nomenklatury celního sazebníku“

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU.

HS popisu a číselného označování zboží resp. jeho číselné kódy, které se doposud v zákoně o DPH používají, mají své pokračování v „kombinované nomenklatuře“ Společného celního sazebníku Evropské unie; tzv. kombinovaná nomenklatura, vychází z nomenklatury HS a jeho hierarchii dále doplňuje o dvoumístné číselné kódy, tzv. podpoložky KN (8místné kódy).

Nomenklatura KN byla zavedena článkem 1 nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

Kombinovaná nomenklatura je uvedena v příloze I uvedeného nařízení Rady a každoročně dochází k jejím změnám podle potřeb mezinárodního obchodu, statistiky a obchodní politiky. V souladu s článkem 12 nařízení Rady přijímá Komise každoročně nařízením úplnou verzi KN, jakož i odpovídající celní sazby společného celního sazebníku vyplývající z opatření přijatých Radou nebo Komisí. Toto nařízení se vyhlašuje v Úředním věstníku Evropské unie nejpozději 31. října a použije se od 1. ledna následujícího roku.

8.1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

- **Sazby daně u zboží** – podle dosavadní úpravy se podle § 47 zákona o DPH uplatňuje u zdanitelného plnění buď základní sazba daně ve výši 21% nebo snížená sazba daně ve výši 15%. U zboží se obecně uplatňuje základní sazba daně mimo zboží uvedeného v dosavadní příloze č. 3 k zákonu o DPH a dále pak u tepla a chladu, u kterých se uplatňuje snížená sazba daně.
- **Nomenklatura celního sazebníku** (dále jen „NCS“) – v současné době se v příloze č. 3, č. 4 a č. 5 uplatňuje číselný kód HS, kterým se rozumí číselný kód popisu vybraných výrobků uvedených v celním sazebníku ve znění platném k 1. lednu 2007.

8.1.4 Identifikace dotčených subjektů

Dotčené subjekty:

- osoby povinné k dani,
- správci daně,
- spotřebitelé, tj. osoby nepovinné k dani.

Osoby povinné k dani jsou podle zákona o dani z přidané hodnoty fyzické nebo právnické osoby, které samostatně uskutečňují ekonomické činnosti, a dále právnické osoby, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, pokud uskutečňují ekonomické činnosti. Osoby povinné k dani se za stanovených podmínek stávají povinně či dobrovolně plátcí daně z přidané hodnoty. Navržená změna se dotkne veškerých plátců daně, kteří dosud poskytují či přijímají zdanitelná plnění nebo úplaty.

8.1.5 Popis cílového stavu

- **Sazby daně u zboží** – na základě plnění Koaliční smlouvy se navrhuje úprava v § 47 zákona o DPH, kde se stanovuje první snížená sazba daně ve výši 15%, která je shodná se současnou sníženou sazbou daně a nová druhá snížená sazba daně ve výši 10%. Současně se navrhuje nová příloha č. 3a k zákonu o DPH, která obsahuje seznam zboží podléhajícího druhé snížené sazbě (10%), tj. dětská výživa, léky a knihy. Upravená dosavadní příloha č. 3 k zákonu o DPH obsahuje seznam zboží

podléhajícího první snížené sazbě (15%). Nová příloha č. 3a uvádí seznam tří položek vybraného zboží.

- NCS - cílem tohoto návrhu je to, že doposud používaný číselný popis přílohy č. 3, č. 4 a č. 5 kódem HS je nahrazen kódem NCS.

8.1.6 Zhodnocení rizika

- **Sazby daně u zboží** – v případě ponechání stávající úpravy zákona nebude naplněna Koaliční smlouva mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017, tj. snížení sazby daně na dětskou výživu, léky a knihy (na 10%).
- NCS – v případě ponechání HS dochází k roztržitosti pojmosloví v zákoně o DPH a mohou tak vznikat nejasnosti v zařídování do snížených sazeb daně.

8.2. Návrh variant řešení:

8.2.1 Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“

Tento návrh variant řešení obsahuje především zásadní změny v zavedení druhé snížené sazby daně.

Varianta 0:

Bude zachováno současné znění zákona o dani z přidané hodnoty.

Tato varianta bude znamenat, že pokud nebudou provedeny úpravy v sazbě daně a zavedení kontrolního průkazu nebude naplněna Koaliční smlouva mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017, tj. snížení sazby daně na dětskou výživu, léky a knihy a zavedení opatření ke zlepšení výběru daní.

Dále pokud by bylo zachováno současné znění zákona o DPH, od 1. ledna 2016 by platila jednotná sazba daně ve výši 17,5% a v této souvislosti by došlo ke zrušení stávajících příloh č. 2 a přílohy č. 3.

Výhody varianty 0:

- Nedojde k žádným změnám ve stanovení druhé snížené sazby daně, nevytvoří se předpoklady pro případné snížení cen zejména léků.

Nevýhody varianty 0:

- Nedojde k naplnění Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017, tj. snížení sazbě daně a zlepšení výběru daní.

Varianta 1:

Dojde k naplnění Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017, tj. snížení sazbě daně na dětskou výživu, léky a knihy a vytvoření předpokladu případného snížení cen těchto výrobků.

Výhody varianty 1:

- Dojde k naplnění Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017, tj. ke snížení sazby daně na dětskou výživu, léky a knihy, tím k vytvoření předpokladů pro případné snížení cen tohoto zboží a zavedením kontrolního výkazu ke zlepšení výběru daní.

Nevýhody varianty 1:

- Zavedení druhé snížené sazby daně se dotkne plátců, územních samosprávných celků (snížení inkasa obce, kraje) a správců daně v podobě zvýšení administrativní zátěže a nároků např. na nové softwarové vybavení apod.

8.3. Vyhodnocení nákladů a přínosů:

8.3.1 Identifikace nákladů a přínosů všech variant

Varianta 0:

Tato varianta neznamena změnu ve výnosech daně z přidané hodnoty. Zároveň nepřináší dotčeným subjektům žádné navýšení administrativní náročnosti ani zvýšené náklady na úpravu stávajících postupů.

Varianta 1:

V souvislosti se zavedením druhé snížené sazby daně na vybrané druhy zboží dojde ke snížení příjmů z daně z přidané hodnoty. Na druhé straně kromě splnění závazků z Koaliční smlouvy dojde k vytvoření předpokladů pro snížení ceny vybraného zboží.

Pokles cen u vybraného zboží (léky, knihy a dětská výživa), z důvodu snížení sazby DPH, bude velmi ovlivněn chováním dodavatelů vybraného zboží.

Další přínos, mimo snížení cen léčiv, je snížení nákladů zdravotních pojišťoven poskytnutých na úhradu léčiv a také snížení doplatků u léčiv částečně hrazených ze zdravotního pojištění v případě, že zdravotní pojišťovny nesníží jimi hrazenou část ceny.

8.3.2 Náklady

Varianta 0:

Pokud by nedošlo ke změnám v oblasti sazby daně nehrozí žádné sankce z EU, protože nezavedení druhé snížené sazby, je v kompetenci členského státu a tedy i v souladu se směrnicí o DPH.

Varianta 1:

V souvislosti s druhou sníženou sazbou daně na vybrané druhy zboží dojde ke snížení příjmů státního rozpočtu z DPH. Na druhé straně se vytvoří předpoklady pro případné snížení cen vybraného zboží.

Zavedením druhé snížené sazby daně dojde také ke zvýšení nákladů na nové softwarové vybavení plátců v souvislosti např. na rozšíření účetního a pokladního software.

8.3.3 Přínosy

Varianta 0:

Pokud nebude zavedena druhá sazba daně, nedojde k žádným hmotným ani nehmotným přínosům.

Varianta 1:

Zavedením druhé snížené sazby daně se dá očekávat mírný pokles cen u vybraného zboží (léky, knihy a dětská výživa), ale hmotné přínosy tohoto opatření jsou před jeho zavedením do praxe mezi dotčené subjekty těžko kvantifikovatelné, protože je tento efekt velmi ovlivněn chováním dodavatelů vybraného zboží. Pokud by byl tento efekt naplněn, byla by naplněna Koaliční smlouva a tím podpora vydavatelům knih, rodinám s dětmi a v největším měřítku především osobám, které spotřebovávají léky.

Výběr položených otázek vychází z výše uvedených variant řešení viz bod 8.2 a vyhodnocení nákladů a přínosů viz bod 8.3. Vybrané otázky jsou zaměřeny především na dopady navržených řešení k problematice sazeb daně.

Hodnotící faktory	Zdůvodnění hodnocení
	A) Sazba daně:
F1	Bude naplněna Koaliční smlouva s cílem snížit sazby DPH?
F2	Dojde ke zvýšení nákladů u správce daně?
F3	Dojde ke zvýšení nákladů u dodavatele vybraného zboží?
F4	Dojde ke zvýšení přínosů u správce daně?
F5	Dojde ke zvýšení přínosů u dodavatele vybraného zboží?
F6	Dojde k negativnímu dopadu na státní rozpočet?

Tabulka č. 5: Přehled hodnotících faktorů

8.3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Cílem vyhodnocení varianty 0 a varianty 1 je shrnout předchozí hodnocení, a to prostřednictvím jednoduché multikriteriální analýzy, ve které budou identifikovány jednotlivé faktory nákladů a přínosů. Faktory jsou specifikovány v tabulce č. 5 „Přehled hodnotících faktorů“ od písmen F1 až do F6. Závěrečné hodnocení provedené analýzy je uspořádané v tabulce č. 6 „Závěrečné hodnocení“. Hodnotící škála je 1 až 3, kdy 1 = výborně, 2 = dostatečně, 3 = nedostatečně.

Podle výsledného skóre bodu varianty seřazeny, přičemž varianta s nejnižším ohodnocením je ta přínosnější a varianta s nejvyšším skóre je ta nejméně přínosná.

Hodnotící faktory	Varianta 0	Varianta 1
F1	3	1
F2	1	2
F3	1	2
F4	3	1
F5	3	2
F6	1	2
Celkové hodnocení	2	1,67

Tabulka č. 6: Závěrečné hodnocení

Závěr:

Na základě výše provedené analýzy se jeví jako přínosnější a zároveň výhodnější variantou varianta 1 ve srovnání s variantou 0.

8.4. Návrh řešení:

8.4.1 Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Zhodnocení varianty 0:

V případě ponechání stávajícího znění zákona o dani z přidané hodnoty nebude naplněna Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017, tj. snížení sazby daně na dětskou výživu, léky a knihy a vytvoření předpokladu pro snížení cen tohoto zboží.

Tato varianta nevede ke stanovenému cíli, tudíž nemůže být výhodnější než varianta 1.

Zhodnocení varianty 1:

Varianta 1 přináší úpravy zákona o dani z přidané hodnoty vyplývající především z Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017, tj. snížení sazby daně na dětskou výživu, léky a knihy a tím vytvoření předpokladu pro snížení cen pro spotřebitele.

Výběr nejvhodnějšího řešení:

Vzhledem k tomu, že cílem této novely je naplnění Koaliční smlouvy, v úvahu tedy připadá pouze varianta 1 přijetím novelizovaných ustanovení.

8.5. Implementace doporučené varianty a vynuucování:

Odpovědnými orgány za implementaci regulace jsou územní finanční orgány, které jsou správci daně z přidané hodnoty.

Lze využít stávajícího právního prostředí pro aplikaci této daně.

8.5.1 Vynucování

Vynucování navrhované právní úpravy bude probíhat standardním režimem v rámci správy daně z přidané hodnoty.

8.6. Přezkum účinnosti regulace:

Účinnost navrhované právní úpravy bude v praxi ověřována kontrolou prováděnou správci daně.

8.7. Konzultace a zdroje dat:

V rámci přípravy legislativní úpravy byla novela konzultována se zástupci Generálního finančního ředitelství, Generální ředitelství cel, Ministerstvo školství a kultury, Ministerstvo zdravotnictví, Komorou daňových poradců České republiky, a zástupci z podnikatelské sféry.

9. Zhodnocení korupčních rizik navrhovaného řešení (CIA)

Obecně lze k navrhované úpravě ve vztahu ke vzniku korupčních rizik uvést následující:

9.1. Přiměřenost

Po stránce věcné představuje navržená právní úprava regulaci práv a povinností v oblasti daní, které lze ukládat pouze na základě zákona. Práva a povinnosti v daňové oblasti musí být regulovány právním předpisem o síle zákona jako jediným přiměřeným nástrojem.

Jedním z hlavních cílů návrhu zákona je jednoznačnost a vnitřní bezrozpornost jednotlivých ustanovení, neboť jediné jednoznačné a jasně formulované ustanovení je méně náchylné z hlediska zneužití ke korupčnímu jednání, protože jeho výklad připouští minimální pochybnosti.

Pokud jde o rozsah působnosti správního orgánu, je rozhodující jak zákonný okruh působností, tak míra diskrece, kterou zákon při výkonu jednotlivých působností správnímu orgánu umožňuje, resp. jakou míru diskrece zákon předpokládá. Jakýkoli normativní text zakotvující určitou míru diskrece sám o sobě představuje potenciální korupční riziko. Proto se při přípravě takového ustanovení vždy poměřuje nezbytnost zavedení takové diskrece daného orgánu s mírou zásahu do individuální sféry subjektu, o jehož právech a povinnostech by se v rámci této diskrece rozhodovalo.

Navržená právní úprava mění kompetence správních orgánů pouze způsobem, který zpřesňuje rozsah kompetencí stávajících. V případě, že zavádí kompetenci novou, tak pouze v rozsahu nezbytném pro úpravu vztahů, které mají být právní úpravou nově regulovány.

9.2. Efektivita

Z hlediska efektivity lze k předložené úpravě uvést, že k uložení i k vynucování splnění povinnosti při správě daní je věcně a místně příslušný správce daně (§ 13 a násl. daňového řádu, § 93a zákona o dani z přidané hodnoty, § 4 a násl. zákona o Finanční správě

České republiky, resp. § 4 a násl. zákona o Celní správě České republiky). Správce daně obvykle disponuje podklady pro vydání daného rozhodnutí, ale i potřebnými odbornými znalostmi, čímž je zaručena efektivní implementace dané regulace i její efektivní kontrola, případně vynucování. Nástroje kontroly a vynucování jsou v oblasti správy daní upraveny jako obecné instituty daňového řádu.

Vzhledem k tomu, že správci daně jsou orgány Finanční správy České republiky nebo orgány Celní správy České republiky, lze v daňové oblasti hovořit vysokém stupni plošného zajištění a kontrolování plnění zákonem uložených povinností. Orgány Finanční správy České republiky, resp. orgány Celní správy České republiky jsou soustavy orgánů, jejichž působnost je rozložena na celé území České republiky. Orgány Finanční správy České republiky jsou soustavou třístupňovou, orgány Celní správy České republiky jsou soustavou dvoustupňovou, což zajišťuje rovněž optimální vertikální rozložení výkonu zákonné působnosti. Vnitřní organizační struktury těchto orgánů jsou pak uspořádány tak, aby rozsah působnosti, která jim byla zákonem svěřena, byly schopny plně a efektivně zajišťovat.

Efektivita implementace navržené právní úpravy je rovněž dána širokým okruhem daňových subjektů, vůči nimž regulace směřuje a jimž jsou práva a povinnosti stanovovány na principu rovnosti.

9.3. Odpovědnost

Z hlediska odpovědnosti lze ke zvolené právní úpravě uvést, že z úpravy příslušnosti v rámci výkonu správy daní je vždy zřejmé, jaký konkrétní správce daně je v daném případě příslušný (§ 13 a násl. daňového řádu, § 93a zákona o dani z přidané hodnoty, § 4 a násl. zákona o Finanční správě České republiky, resp. § 4 a násl. zákona o Celní správě České republiky). Zvolená právní úprava vždy jasně reflektuje požadavek čl. 79 odst. 1 Ústavy, podle něhož musí být působnost správního orgánu stanovena zákonem.

Odpovědnou osobou na straně správce daně je v daňovém řízení vždy úřední osoba (např. zaměstnanec v příslušném orgánu Finanční správy České republiky, srov. § 12 daňového řádu). Určení konkrétní úřední osoby je prováděno na základě vnitřních předpisů, resp. organizačního uspořádání konkrétního správního orgánu, přičemž popis své organizační struktury je správní orgán povinen zveřejnit na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Totožnost konkrétní úřední osoby je přitom seznatelná zákonem předvídaným postupem (§ 12 odst. 4 daňového řádu). Úřední osoba je povinna se při výkonu působnosti správního orgánu prokazovat příslušným služebním průkazem.

Při tvorbě právní úpravy se z hlediska koncentrace, resp. dekoncentrace, respektuje struktura daných orgánů, jimž je působnost svěřována. V daňové oblasti se jedná o strukturu orgánů Finanční správy České republiky, resp. Celní správu České republiky. Uvedené soustavy orgánů jsou přitom koncipovány na klasickém hierarchickém principu nadřízenosti a podřízenosti jednotlivých orgánů, které soustavy tvoří, vlastní orgány jakož i soustavy jako celek fungují na obvyklém monokratickém principu řízení. Působnost správce daně prvního stupně je tak svěřována finančnímu úřadu, resp. celnímu úřadu, aby v rámci hierarchie byl zajištěn devolutivní účinek opravných prostředků a efektivní mechanismus vnitřní kontroly.

Ustanovení § 102 odst. 1 daňového řádu stanoví, že každé rozhodnutí musí obsahovat jak označení správce daně, který rozhodnutí vydal, tak podpis úřední osoby s uvedením jména, příjmení a pracovního zařazení a otisk úředního razítka, případně uznávaný elektronický podpis úřední osoby. Tím je vždy možno původce rozhodnutí jasně a osobně identifikovat.

9.4. Opravné prostředky

Z hlediska opravných prostředků existuje možnost účinné obrany proti nesprávnému postupu správce daně v první řadě v podobě řádného opravného prostředku, kterým je odvolání, resp. rozklad (srov. § 109 a násl. daňového řádu). V souladu s § 102 odst. 1 písm. f) daňového řádu má správce daně povinnost v rozhodnutí uvést poučení, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je tak možno učinit, u kterého správce daně se odvolání podává, spolu s upozorněním na případné vyloučení odkladného účinku. Neúplné, nesprávné nebo chybějící poučení je spojeno s důsledky pro bono daného subjektu uvedenými v § 110 odst. 1 daňového řádu. Existuje také možnost užití mimořádných opravných prostředků dle daňového řádu (srov. § 117 a násl. daňového řádu). Vedle opravných prostředků daňový řád připouští rovněž jiné prostředky ochrany, kterými je třeba rozumět: námitku (srov. § 159 daňového řádu), stížnost (srov. § 261 daňového řádu), podnět na nečinnost (srov. § 38 daňového řádu). Obdobná je situace též v režimu správního řádu.

9.5. Kontrolní mechanismy

Z hlediska systému kontrolních mechanismů je nutno uvést, že oblast daňového práva se pohybuje v procesním režimu daňového řádu, jenž obsahuje úpravu kontroly a přezkumu přijatých rozhodnutí, a to primárně formou opravných prostředků. Proti rozhodnutím je možno podat odvolání anebo v určitých případech užít mimořádných opravných prostředků či jiných prostředků ochrany (viz předchozí bod). Vedle toho lze využít rovněž dozorčí prostředky, čímž je zaručena dostatečná kontrola správnosti a zákonnosti všech rozhodnutí vydávaných v režimu daňového řádu.

Soustavy orgánů vykonávajících správu daní současně disponují interním systémem kontroly v rámci hierarchie nadřízenosti a podřízenosti včetně navazujícího systému personální odpovědnosti. V případě vydání nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu je s odpovědností konkrétní úřední osoby spojena eventuální povinnost regresní náhrady škody, za níž v důsledku nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu odpovídá stát.

Z hlediska transparency a otevřenosti dat lze konstatovat, že navrhovaná úprava nemá vliv na dostupnost informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Při správě daní se uplatňuje zásada neveřejnosti. Informace o poměrech daňových subjektů jsou tak chráněny povinností mlčenlivosti pod hrozbou pokuty do výše 500 tis. Kč a nemohou být zpřístupněny veřejnosti. Tím ovšem nemůže být dotčeno právo samotného daňového subjektu na informace o něm soustředěvané. Toto právo je realizováno prostřednictvím nahlížení do spisu a osobních daňových účtů. Získání informací je daňovým subjektům umožněno také prostřednictvím daňové informační schránky dle § 69 daňového řádu.

Zvláštní část

K části první - změna zákona o dani z přidané hodnoty

K čl. I

K bodu 1 (§ 37 odst. 2)

Jedná se o doplnění postupu při výpočtu daně na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 2 (§ 47 odst. 1 písm. a))

Jedná se o úpravu vyvolanou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 3 (§ 47 odst. 1 písm. b))

Jedná se o úpravu textu na základě zavedení druhé snížené sazby.

K bodu 4 (§ 47 odst. 1 písm. c))

Na základě Koaliční smlouvy mezi ČSSD, hnutím ANO a KDU-ČSL na volební období 2013 – 2017 podepsané ze dne 13. ledna 2014 se navrhuje zavedení dvou snížených sazeb daně. V textu § 47 odst. 1 se doplňuje druhá snížená sazba daně ve výši 10 %. Seznam zboží podléhajícího určité snížené sazbě daně je uveden v příloze č. 3 a příloze č. 3a.

K bodu 5 (§ 47 odst. 3)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 6 (§ 47 odst. 3)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb, rozdělení dosavadní přílohy č. 3 na dvě samostatné přílohy obsahující zboží v první nebo druhé snížené sazbě.

K bodu 7 (§ 47 odst. 4)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 8 (§ 47 odst. 5)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

Z textu odstavce 5 se navrhuje vypustit dovoz zboží, u kterého z celních předpisů vyplývá samostatně postup při dovozu různých druhů zboží s různými sazbami cla a daně, tudíž není nutné tyto případy řešit v zákoně o DPH. U ostatních forem dodání zboží zůstává toto ustanovení beze změny.

K bodu 9 (§ 47 odst. 6)

Jedná se o úpravu na vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 10 (§ 47 odst. 7)

Toto ustanovení z hlediska celních předpisů se vztahuje pouze na institut jednotné celní sazby (dle celních předpisů se používá pojem „paušální sazba cla“), který se uplatňuje pro zboží neobchodní povahy podle nařízení č. 2658/87 (pro letošní rok se používá prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1001/2013), kde je v příloze 1, části první, hlavě II v bodu D stanovena paušální sazba cla ve výši 2,5 % (dle stanoveného kritéria nesmí obchodní hodnota jedné zásilky přesáhnout částku 700 EUR). Smyslem tohoto postupu je snížení administrativní náročnosti při zařazování zboží a následném celním řízení u zboží v zavazadlech cestujících a v zásilkách zasílaných mezi soukromými osobami. Při tomto postupu je tedy žádoucí, aby

byla zachována možnost uplatnit jednu sazbu daně a vyloučit tak náročnější použití různých sazeb DPH.

Pojem „Harmonizovaný systém“ je změněn na pojem „celní sazebník“ z důvodu zachování terminologií danou nařízením č. 2658/87.

Dále se jedná o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 11 (§ 47a)

Jedná se o úpravu na vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 12 (nadpis § 48)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 13 (§ 48 odst. 1)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 14 (§ 48 odst. 1)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 15 (nadpis § 48a)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 16 (§ 48a odst. 1)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 17 (§ 48a odst. 1)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 18 (§ 48a odst. 2)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 19 (§ 84 odst. 4 písm. d))

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU – viz novelizační bod 22.

K bodu 20 (§ 90 odst. 5 písm. c))

Odůvodnění viz § 90 odst. 11 písm. c).

K bodu 21 (§ 90 odst. 11 písm. c))

Jedná se o zrušení chybného ustanovení, ze kterého vyplývalo, že obchodník může použít zvláštní režim při dodání uměleckého díla, které mu dodal jiný plátcem nebo osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, kteří nejsou obchodníky, u kterého byla uplatněna snížená sazba daně.

Dle čl. 316 směrnice 2006/112/ES se mohou členské státy rozhodnout pro použití zvláštního režimu pro obchodníka, pokud je mu dodáno umělecké dílo jiným plátcem, pokud tento plátcem při dodání tohoto uměleckého díla uplatnil sníženou sazbu daně podle článku 103 směrnice 2006/112/ES.

Podle čl. 103 odst. 1 směrnice 2006/112/ES mohou členské státy stanovit, že se snížená sazba daně uplatní u dovozu uměleckých děl. Podle čl. 103 odst. 2 směrnice 2006/112/ES mohou členské státy uplatnit sníženou sazbu daně rovněž v určitých případech u dodání uměleckých děl plátcem v tuzemsku.

ČR zvolila možnost uplatnění snížené sazby daně u dovozu uměleckých děl (§ 47 odst. 6 zákona o DPH). Možnost uplatnit sníženou sazbu daně na dodání uměleckého díla plátcem v tuzemsku podle Čl. 103 odst. 2 Směrnice, však ČR při přípravě zákona nezvolila.

Podle zákona o DPH se od počátku platnosti zákona o DPH při dodání uměleckého díla plátcem v tuzemsku uplatní vždy základní sazba daně, a to i v případě, že plátce toto umělecké dílo dovezl a při dovozu v souladu s § 47 odst. 6 zákona o DPH uplatnil sníženou sazbu daně.

K situaci, že plátce doveze umělecké dílo, u kterého v souladu se zákonem uplatní při dovozu sníženou sazbu daně a toto umělecké dílo v tuzemsku dodá obchodníkovi a při dodání tohoto uměleckého díla uplatní sníženou sazbu daně, nikdy nemůže dojít.

Uvedení osoby registrované k dani v jiném členském státě, která není obchodníkem, bylo v § 90 odst. 5 písm. c) a odst. 11 písm. c) chybně a v rozporu s § 90 odst. 2 písm. e) zákona o DPH, podle kterého zvláštní režim v rámci obchodování na území Evropské unie může použít obchodník, pokud je mu umělecké dílo dodáno jiným obchodníkem, pokud byl při dodání tohoto zboží jiným obchodníkem použit zvláštní režim. Tímto jiným obchodníkem se rozumí osoba registrovaná k dani v jiném členském státě.

K bodu 22 (§ 110 písm. a)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 23 (nadpis přílohy č. 2)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 24 (příloha č. 2)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 25 (nadpis přílohy č. 3)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb.

K bodu 26 (příloha č. 3)

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU. V návrhu byla provedena úprava dosud používané terminologie týkající se oblasti sazebního zařazení zboží. Harmonizovaný systém popisu a číselného označování zboží resp. jeho číselné kódy, které se doposud v zákoně o DPH používaly, mají své pokračování v „kombinované nomenklatuře“ Společného celního sazebníku Evropské unie; tzv. kombinovaná nomenklatura, vychází z nomenklatury Harmonizovaného systému a jeho hierarchii dále doplňuje o dvoumístné číselné kódy, tzv. podpoložky KN (8místné kódy).

Nomenklatura KN byla zavedena článkem 1 nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

Kombinovaná nomenklatura je uvedena v příloze I uvedeného nařízení Rady a každoročně dochází k jejím změnám podle potřeb mezinárodního obchodu, statistiky a obchodní politiky. V souladu s článkem 12 nařízení Rady přijme Komise každoročně nařízením úplnou verzi KN, jakož i odpovídající celní sazby společného celního sazebníku vyplývající z opatření přijatých Radou nebo Komisí. Toto nařízení se vyhlásí v Úředním věstníku Evropské unie nejpozději 31. října a použije se od 1. ledna následujícího roku.

Příloha I uvedeného nařízení lze vyhledat na stránkách Českého statistického úřadu.

K bodu 27 (příloha č. 3, položka 01-05, 07-23, 25)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb. V dosavadní příloze č. 3 se nově stanovuje seznam zboží v první snížené sazbě daně (15%). S ohledem na záměry vlády promítnuté do Koaliční smlouvy, se navrhuje v této položce potravin vyjmout takové potraviny, které jsou v první položce nové přílohy č. 3a.

Tímto návrhem se z dosavadní položky „Potraviny včetně nápojů atd.“ vyjmají vybrané položky, např. potraviny pro počáteční a pokračující výživu kojenců a malých dětí, které jsou definovány v nové příloze č. 3a k zákonu o DPH (podle kódu nomenklatury celního sazebníku (dále jen „NCS“) 0402, 0404, 1901, 2106). Dojde tak k rozdělení dosavadní položky potravin na dětskou výživu, která bude ve druhé snížené sazbě daně (10%), a na většinu potravin v první snížené sazbě (15%). Alkohol zůstává i nadále v základní sazbě daně (21%).

K bodu 28 (příloha č. 3)

Jedná se o legislativně technickou opravu.

K bodu 29 (příloha č. 3, položka 28-30, 40, 48, 56, 61, 62)

Touto úpravou jde pouze o upřesnění textu, kdy lze do první snížené sazby daně (15%) zařadit takové farmaceutické výrobky atd., které jsou určeny pro zdravotní služby, prevenci nemoci a léčbu pro humánní lékařské účely. Např. jde o veterinární léčiva, která jsou i nadále v základní sazbě daně (21%). Pokud bude farmaceutické výrobky uvedené v seznamu humánních léčivých přípravků možno použít i k léčbě zvířete, zůstává tento výrobek i nadále ve druhé snížené sazbě daně, tj. nerozhoduje tedy účel použití.

K bodu 30 (příloha č. 3, položka 28-30, 40, 48, 56, 61, 62)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb. V dosavadní příloze č. 3 se nově stanovuje seznam zboží v první snížené sazbě daně (15%). S ohledem na záměry vlády promítnuté do Koaliční smlouvy se navrhuje v této položce radiofarmaka vyjmout léky (očkovací látky, léky, chemické antikoncepční přípravky na hormonálním základě), které jsou v druhé položce nové přílohy č. 3a.

Z dosavadní položky „Farmaceutické výrobky“ jsou vyjmuty léky podle NCS 2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004 a 3006 a veterinární léčiva, které jsou podle NCS její podmnožinu. Tímto návrhem zůstávají tak v první snížené sazbě daně (15%) farmaceutické výrobky a ve druhé snížené sazbě daně (10%) budou zařazeny očkovací látky, léky a antikoncepční přípravky. Veterinární léčiva jsou i nadále v základní sazbě daně (21 %). Pokud bude lék uvedený v seznamu humánních léčivých přípravků možno použít i k léčbě zvířete, zůstává tento lék i nadále ve druhé snížené sazbě daně (10%), tj. nerozhoduje tedy účel použití.

K bodu 31 (příloha č. 3, položka 49)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb a úpravou seznamu zboží uvedeného v příloze č. 3 (sazba 15 %) resp. v příloze č. 3a (sazba 10 %).

K bodu 32 (příloha č. 3, položka 49)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb obdobnou jako úprava v bodě 26.

K bodu 33 (příloha č. 3, položka 49)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb. V dosavadní příloze č. 3 se nově stanovuje seznam zboží v první snížené sazbě daně (15%). S ohledem na záměry vlády promítnuté do Koaliční smlouvy se navrhuje v této položce knih vyjmout vybrané knihy, které jsou ve třetí položce nové přílohy č. 3a.

V dosavadní položce „Knihy“ dojde tímto návrhem k vyjmutí vybraných knih do druhé snížené sazby daně (10%). Tyto vybrané knihy jsou zařazeny v nové příloze č. 3a.

V první snížené sazbě daně (15%) zůstávají takové knihy, brožury, letáky, prospekty, omalovánky, noviny a časopisy atd., které nepřekračují plochu 50% reklamy a nesplňují současně podmínky přílohy č. 3a. Ostatní knihy, noviny, časopisy atd., které mají více jak 50% reklamy, zůstávají v základní sazbě daně (21%) i nadále.

K bodu 34 (příloha č. 3)

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU – viz novelizační bod 22.

K bodu 35 (příloha č. 3)

Jedná se o úpravu vzniklou zavedením dvou snížených sazeb.

K bodu 36 (příloha č. 3)

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU – viz novelizační bod 22.

K bodu 37 (příloha č. 3)

V příloze č. 3 se doplňuje pro lepší pochopení vysvětlení podmínky pro možnost uplatnění první snížené sazby daně, tj. pokud je např. kniha uvedena v položce zboží 49 a současně reklama v ní uvedená obsahuje více jak 50 % podílu obsahu knihy, nelze tuto sníženou sazbu daně uplatnit.

K bodu 38 (příloha č. 3a)

Jedná se o úpravu na základě zavedení dvou snížených sazeb. V příloze č. 3 je zařazeno zboží s první sníženou sazbou daně (15 %). Za tuto přílohu se vkládá nová příloha č. 3a, ve které jsou položky vybraného zboží, u kterých lze uplatnit druhou sníženou sazbu daně (10 %). Druhé snížené sazbě daně podléhá tedy zboží, které odpovídá současně kódu nomenklatury celního sazebníku (dále jen „NCS“) a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy. S ohledem na záměry vlády promítnuté do Koaliční smlouvy se navrhuje nová příloha č. 3a k zákonu o DPH, která uvádí seznam tří položek vybraného zboží. Tyto položky vychází z programu vlády, který si zavedením druhé snížené sazby daně (10 %) klade za cíl mimo jiné podpořit zejména rodiny s dětmi do tří let věku. Podle Koaliční smlouvy se jedná o léky, knihy a nenahraditelnou dětskou výživu. První položkou zboží v druhé snížené sazbě je položka NCS 0402, 0404, 1901, 2106.

Počáteční a pokračující kojenecká výživa a potraviny pro malé děti odpovídá pojmu nenahraditelná dětská výživa (tak jak je uvádí Koaliční smlouva). Pojem použitý v koaliční smlouvě, věcně odpovídá pojmu „nezbytně nutná dětská výživa“, kterou je myšlena v příloze č. 3a pouze počáteční a pokračující kojenecká výživa (podle článku 1 odst. a) nařízení (EU) č. 609/2013) a potraviny pro malé děti (podle článku 1 odst. b) nařízení (EU) č. 609/2013), tj. děti do ukončeného dvanáctého měsíce věku a malé děti, tj. děti od ukončeného jednoho roku do ukončeného třetího roku věku (podle článku 2 odst. 2 písm. a) a b) nařízení (EU) č. 609/2013).

Používat pojem nenahraditelná dětská výživa v právním vymezení v kontextu se záměrem vlády tj. podpořit rodiny s dětmi by nebylo přiléhavé a bylo i zavádějící v souvislosti s definicemi užívanými nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013.

Do položky nezbytně nutná dětská výživa lze tedy zařadit pouze takovou výživu, která odpovídá definicím uvedeným v článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013, o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a po zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nařízení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009. Současně musí toto zboží splňovat vymezení kódu NCS 0402, 0404, 1901, 2106.

Tímto návrhem dojde k rozdělení dosavadní položky „Potraviny včetně nápojů atd.“ (dosavadní příloha č. 3) na výživu pro kojence a potraviny pro malé děti ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na větší část položek potravin v první snížené sazbě daně (15%).

Konkrétně se jedná o:

- počáteční kojeneckou výživu, kterou se rozumí potraviny, které jsou určeny pro kojence během prvních měsíců života a které odpovídají samy o sobě výživovým požadavkům těchto kojenců až do doby zavedení vhodných příkrmů (článek 2 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) č. 609/2013).

Do této kategorie potravin podle předpisu Ministerstva zdravotnictví, tj. vyhláška č. 54/2004 Sb., ze dne 30. ledna 2004, o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití (dále jen „vyhláška“), patří rovněž počáteční mléčná výživa pro nedonošené děti a děti s nízkou porodní hmotností, mléčná výživa s hydrolyzovanou bílkovinou, určená k výživě kojenců a malých dětí s alergií na bílkovinu kravského mléka nebo k předcházení alergickým onemocněním, do které patří zejména přípravky s vysokým nebo nízkým stupněm hydrolyzy bílkoviny, speciální výrobky, jakými jsou mléka s nízkým obsahem laktózy, mléka antirefluxová, přípravky k obohacování mateřského mléka pro děti nízkých hmotnostních skupin, přípravky výživy na bázi aminokyselin pro kojence, výživa na bázi sóji.

Pro účely právní jistoty lze kategorie potravin vymežit výše uvedenou vyhláškou, i když bude časem zrušena.

- pokračovací kojeneckou výživu, kterou se rozumí potraviny, které jsou určeny pro kojence po zavedení vhodných příkrmů a které vytvářejí základní tekutý podíl postupně se rozšiřující smíšené stravy těchto kojenců (článek 2 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) č. 609/2013),

- potravinami pro malé děti se rozumí potraviny, které jsou určeny ke splnění zvláštních požadavků zdravých kojenců při odstavování u zdravých malých dětí jako doplněk jejich stravy a/nebo k jejich postupnému přizpůsobování se běžnému stravu, kromě obilných příkrmů a mléčných nápojů a podobných výrobků určených malým dětem (článek 2 odst. 2 písm. f) nařízení (EU) č. 609/2013),

Do druhé snížené sazby daně nespádají potraviny uvedené v článku 2 odst. 2 písm. e) nařízení (EU) č. 609/2013, tedy obilné příkrmy a potraviny pro zvláštní lékařské účely uvedené v článku 2 odst. 2 písm. g) nařízení (EU) č. 609/2013.

U druhé položky léky bude možné uplatnit druhou sníženou sazbu daně podle kódu NCS 2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004, 3006. Dojde tak k rozdělení dosavadní položky „Farmaceutických výrobků“ (dosavadní příloha č. 3) na NCS 2843, 2844, 2845, 2846 a 2852 radiofarmaka, NCS 3002 očkovací látky, NCS 3003 a 3004 léky, NCS 3006 kontrastní prostředky pro rentgenová vyšetření; diagnostické reagentie určené k podávání pacientům a NCS 3006 chemické antikoncepční přípravky na hormonálním základě ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na farmaceutické výrobky v první snížené sazbě (15%). Veterinární léčiva zůstávají v základní sazbě daně (21%).

Položka materiálu např. NCS 2941 antibiotika, zůstává podle přílohy č. 3 v první snížené sazbě daně (15%). Nutno je však rozlišovat případy, kdy je z uvedených materiálů vyroben výsledný výrobek. Např. mast vyrobená v lékárně, kde je tento materiál (antibiotika) součástí tohoto výsledného výrobku, je tento výrobek (mast) zařazen v NCS 3003 a podle přílohy č.3a tudíž spadá do druhé snížené sazby daně (10%).

Poslední třetí položkou přílohy č. 3a jsou knihy, které bude možné nově zařadit do druhé snížené sazby daně podle NCS 4901, 4903, 4904. Tímto vymezení dojde k rozdělení dosavadní položky „Knihy, brožury, letáky, prospekty, noviny a časopisy atd.“ (dosavadní příloha č. 3) v první snížené sazbě daně (15%) a na knihy ve druhé snížené sazbě daně (10%). Do druhé snížené sazby daně (10%) lze zařadit pouze takové knihy, které odpovídají vymezení NCS a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy a současně nesmějí překročit 50% podíl plochy reklamy. Do druhé snížené sazby daně nelze tedy zařadit noviny, časopisy, omalovánky, kartografické výrobky atd. Do této položky nelze ani zařadit ostatní knihy, které mají více, jak 50% podíl reklamy a zůstávají i nadále v základní sazbě daně (21%).

Do druhé snížené sazby daně lze zařadit podle NCS 4901 tištěné knihy, podle NCS 4903 obrázkové knihy a podle NCS 4904 hudebniny, tištěné nebo ručně psané, též vázané nebo ilustrované. Všechny tyto položky nesmějí mít více jak 50% podíl reklamy.

K bodu 39 (příloha č. 4 a č. 5)

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU. V návrhu byla provedena úprava dosud používané terminologie týkající se oblasti sazebního zařazení zboží. Harmonizovaný systém popisu a číselného označování zboží resp. jeho číselné kódy, které se doposud v zákoně o DPH používaly, mají své pokračování v „kombinované nomenklatuře“ Společného celního sazebníku Evropské unie; tzv. kombinovaná nomenklatura, vychází z nomenklatury Harmonizovaného systému a jeho hierarchii dále doplňuje o dvoumístné číselné kódy, tzv. podpoložky KN (8místné kódy).

Nomenklatura KN byla zavedena článkem 1 nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

Kombinovaná nomenklatura je uvedena v příloze I uvedeného nařízení Rady a každoročně dochází k jejím změnám podle potřeb mezinárodního obchodu, statistiky a obchodní politiky. V souladu s článkem 12 nařízení Rady přijme Komise každoročně nařízením úplnou verzi KN, jakož i odpovídající celní sazby společného celního sazebníku vyplývající z opatření přijatých Radou nebo Komisí. Toto nařízení se vyhlásí v Úředním věstníku Evropské unie nejpozději 31. října a použije se od 1. ledna následujícího roku.

Příloha I uvedeného nařízení lze vyhledat na stránkách Českého statistického úřadu.

K bodu 40 (příloha č. 5)

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU – viz novelizační bod 22.

K bodu 41 (příloha č. 5)

Jedná se o úpravu na základě konsolidace právních předpisů ČR a EU – viz novelizační bod 22.

K čl. II – přechodné ustanovení

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona za zdaňovací období před účinností tohoto zákona se použijí předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti (dosavadní předpisy).

K části druhé - změna zákona č. 370/2011 Sb.

K čl. III

K bodu 1 (část první čl. I body 2, 5, 13 až 15, 32 až 36 a 40 až 42 – změna zákona o dani z přidané hodnoty)

Vzhledem k prioritě vlády zakotvené v Koaliční smlouvě, kterou je snížení sazby daně z přidané hodnoty například na léky a knihy, se navrhuje zrušit sjednocení sazeb daně z přidané hodnoty tak, aby toto snížení nebylo účinné pouze pro rok 2015.

K bodu 2 (část první čl. II body 2, 4, 5, 7 a 8 – změna zákona o dani z přidané hodnoty)

Navrhuje se zrušit ta přechodná ustanovení, která měla řešit vztah právní úpravy před uvalením jednotné sazby daně z přidané hodnoty ve výši 17,5% a po jejím zavedení.

K bodu 3 (část šestá čl. X)

Navrhuje se zrušit tu část ustanovení o účinnosti, která upravovala nabytí účinnosti právní úpravy jednotné sazby daně z přidané hodnoty ve výši 17,5%.

K části třetí - změna zákona č. 295/2012 Sb.

K čl. IV

V části třetí čl. IV zákona č. 295/2012 Sb. se navrhuje zrušit bod 1 z důvodu zrušení úpravy, která měla sjednotit sazby daně z přidané hodnoty ve výši 17,5% od 1. ledna 2016. Tento bod upravuje v návaznosti na změnu v sazbách daně z přidané hodnoty procentní výši podílu obcí na této dani.

K části čtvrté - změna zákona o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů

K čl. V

K bodu 1 (část dvanáctá)

Navrhuje se zrušit část dvanáctou zákona č. 500/2012 Sb., a to t z důvodu zrušení úpravy, která měla sjednotit sazby daně z přidané hodnoty ve výši 17,5% od 1. ledna 2016. Část dvanáctá obsahuje drobné legislativně technické novelizační body související se zavedením jednotné sazby daně z přidané hodnoty.

K bodu 2 (část třináctá čl. XX bod 1)

Navrhuje se zrušit v části třinácté čl. XX bod 1 zákona č. 500/2012 Sb., a to z důvodu zrušení úpravy, která měla sjednotit sazby daně z přidané hodnoty ve výši 17,5% od 1. ledna 2016. Tento bod upravuje v návaznosti na změnu v sazbách daně z přidané hodnoty procentní výši podílu krajů na této dani.

K části páté – účinnost

K čl. VI

Účinnost zákona se navrhuje k datu 1. ledna 2015.

V Praze dne 2. července 2014

Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.
předseda vlády

Ing. Andrej Babiš, v.r.
1. místopředseda vlády a ministr financí